

Wyniki kontroli w jednostkach samorządu terytorialnego w 2009 r. w zakresie nieprawidłowości związanych z zaciąganiem zobowiązań.

Proces zaciągania zobowiązań angażujący środki publiczne jest częścią normatywnego pojęcia finansów publicznych jakie zostało określone w art. 3 ustawy z dnia 27.08.2009 r. o finansach publicznych (art. 3 ustawy z dnia 30.06.2005 r. o finansach publicznych)¹.

Przepisy ustawy o finansach publicznych nie precyzują definicji pojęcia „zobowiązanie” co powoduje konieczność odwołania się do ustawy z dnia 23.04.1964 r. prawo cywilne² przy dokonywaniu wykładni tego pojęcia.

Zobowiązanie jest rodzajem stosunku cywilnoprawnego łączącym dłużnika z wierzycielem charakteryzującym się tym, że wierzyciel może żądać od dłużnika świadczenia, a dłużnik powinien świadczenie spełnić (art. 353 k.c). Źródłem powstania zobowiązań są najczęściej czynności prawne dwustronne (umowy) ale również czynności jednostronne (np. decyzje administracyjne) czy też inne zdarzenia (np. bezpodstawne wzbogacenie).

Wskazane w niniejszym opracowaniu nieprawidłowości są wynikiem 19 kontroli kompleksowych przeprowadzonych w 2009 r. przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Opolu (w tym roku kontrolą objęto: samorząd województwa, miasto na prawach powiatu, 5 powiatów, 5 gmin miejsko – wiejskich oraz 7 gmin wiejskich), których przedmiotem były zagadnienia związane z gospodarką finansową jst w latach 2007 – 2008.

Zaciąganie zobowiązań pieniężnych

Jednostki sektora finansów publicznych (w tym jst) mogą zaciągać zobowiązania do sfinansowania w danym roku do wysokości wynikającej z planu wydatków lub kosztów jednostki, pomniejszonej o wydatki na wynagrodzenia i uposażenia, składki na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy, inne składki i opłaty obligatoryjne oraz płatności wynikające z zobowiązań zaciągniętych w latach poprzednich. Wynika to z przepisów art. 46 u.f.p. z 2009 r. (art. 36 u.f.p. z 2005 r.). Kolejne regulacje dotyczące zaciągania zobowiązań przez jst zostały zawarte w art. 261 u.f.p. z 2009 r. (art.193 u.f.p. z 2005 r.), zgodnie z którym kierownik jednostki może w celu realizacji zadań, zaciągać zobowiązania pieniężne do wysokości kwot określonych w planie finansowym. W związku z tym zakres upoważnienia do zaciągania

¹ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240 ze zmianami), dalej: u.f.p. z 2009 r.; z uwagi na fakt, iż opracowanie powstało w oparciu o wyniki kontroli przeprowadzonych w roku 2009, podczas omawiania regulacji prawnych i naruszeń przepisów prawa wskazywano unormowania obowiązujące w okresie objętym kontrolą, tj. głównie ustawy z 30.06.2005 r. (Dz.U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.), dalej: u.f.p. z 2005 r.

² Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. kodeks cywilny (Dz.U. Nr 16, poz. 93 ze zmianami), dalej: k.c.

zobowiązań w imieniu jednostki sektora finansów publicznych ograniczony jest wielkością wydatków zaplanowanych w budżecie. Plan ten stanowi limit zarówno wydatków jak i zobowiązań, którego nie można przekraczać.

Zaciąganie zobowiązań finansowych

Ogólne zasady zaciągania zobowiązań przez inne niż Skarb Państwa jednostki sektora finansów publicznych zostały określone w art. 89-94 u.f.p z 2009 r. (art. 82-86 u.f.p z 2005 r.).

Cele zaciągania zobowiązań, którymi ustawa o finansach publicznych warunkuje możliwość zaciągnięcia kredytu, pożyczki lub wyemitowania papierów wartościowych, to: pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jst, finansowanie planowanego deficytu budżetu jst, spłata wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów, wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, zostały określone w dyspozycji art. 89 ust. 1 u.f.p. z 2009 r. (art. 82 ust. 1 u.f.p. z 2005 r.)³. Przy czym suma zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz zobowiązań z wyemitowanych papierów wartościowych, o których mowa powyżej nie może przekroczyć kwoty określonej w uchwale budżetowej jst, co wynika wprost z art. 91 ust. 1 u.f.p. z 2009 r. (83 ust. 1 u.f.p. z 2005 r.).

Przepisy art. 93 ust.1 u.f.p. z 2009 r. (art. 85 ust.1 u.f.p. z 2005 r.) zawierają kolejne ograniczenie swobody zaciągania zobowiązań finansowych przez jst, w myśl którego jednostki sektora finansów publicznych, z wyjątkiem Skarbu Państwa nie mogą zaciągać zobowiązań, których wartość nominalna należna do zapłaty w dniu wymagalności, wyrażona w złotych, nie została ustalona w dniu zawierania transakcji. Zwrócić uwagę należy, iż zakaz ten dotyczy jedynie zaciągania zobowiązań finansowych a więc zobowiązań pochodzących z kredytów, pożyczek i emisji papierów wartościowych. W praktyce oznacza to, że ww. jednostki nie mogą zaciągać zobowiązań finansowych nominowanych w walutach obcych. Zasada ta nie ma charakteru obligatoryjnego, gdyż wyjątki od niej określone zostały w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 27.06.2006 r. w sprawie przypadków, w których nie stosuje się ograniczeń dotyczących zaciągania niektórych zobowiązań finansowych przez jednostki sektora finansów publicznych, z wyjątkiem Skarbu Państwa⁴.

³ U.f.p. z 2005 r. nie przewidywała zaciągania kredytów i pożyczek oraz emisji papierów wartościowych z przeznaczeniem na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, która to możliwość pojawiła się po wejściu w życie u.s.f. z 2009 r.

⁴ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27.06.2006 r. w sprawie przypadków, w których nie stosuje się ograniczeń dotyczących zaciągania zobowiązań finansowych nominowanych w walutach obcych (Dz.U. Nr 112, poz. 757). W obecnym stanie prawnym Rada Ministrów nie wypełniła dotychczas delegacji jaką dają jej przepisy art. 93 ust. 2 u.f.p.

Ustawodawca nie pozostawił również swobody jst przy podejmowaniu decyzji co do wysokości zadłużenia oraz wysokości rozchodów z tytułu spłaty zadłużenia przypadających na dany rok budżetowy oraz wydatków na obsługę długu w stosunku do planowanych dochodów, określił bowiem przepisami art. 243 i art. 244 u.f.p. z 2009 r. (art. 169 i art. 170 u.f.p z 2005 r.) limity dopuszczalnego zadłużenia tych jednostek oraz ich związków a także limity rozchodów związanych ze spłatą zadłużenia oraz wydatków na jego obsługę. Wprowadzenie ww. unormowań ma na celu niedopuszczenie do nadmiernego zadłużenia jst, które może prowadzić m.in. do niewypłacalności tych jednostek a tym samym stanowić zagrożenie dla realizacji zadań własnych jst.

Wraz z budżetem uchwalana jest wieloletnia prognoza finansowa uwzględniająca planowane do zaciągnięcia i już zaciągnięte zobowiązania jst, której sporządzenie ustawodawca pozostawił w kompetencji zarządu jednostki (art. 230 u.f.p. z 2009 r., art.180 u.f.p. z 2005 r.)⁵. Prognoza podlega przedłożeniu regionalnej izbie obrachunkowej, która opiniuje ją pod kątem limitów zadłużenia jst, o których mowa powyżej.

Zaciągnięcie pożyczki i kredytu krótkoterminowego możliwe jest na podstawie upoważnień zawartych w uchwale budżetowej⁶ co wprost wynika z art. 264 ust.3 u.f.p. z 2009 r. (art. 195 ust. 3 u.f.p. z 2005 r.). Z kolei zaciągnięcie pożyczki i kredytu długoterminowego wymaga decyzji⁷ organu stanowiącego jst wyrażonej w odrębnej uchwale podjętej na podstawie art. 18 ust.2 pkt 9 lit.c ustawy z dnia 8.03.1990 r. o samorządzie gminnym i odpowiednio w art. 12 pkt 8 lit.c ustawy z dnia 5.06.1998 r. o samorządzie powiatowym oraz art. 18 pkt 19 lit.c ustawy z dnia 5.06.1998 r. o samorządzie województwa⁸.

Mimo tak sformalizowanej procedury zaciągania zobowiązań o charakterze zwrotnym, w trakcie kontroli ujawniono przypadek rażącego naruszenia prawa w tym zakresie.

⁵ W poprzednim stanie prawnym, tj. pod rządami u.f.p. z 2005 r. dyspozycją art. 180 ustawodawca nakładał na zarząd JST obowiązek sporządzenia prognozy łącznej kwoty długu. Obecnie kwestię tę regulują przepisy art. 226 i późniejsze u.f.p. z 2009 r., które wskazują, że prognoza łącznej kwoty długu stanowi część wieloletniej prognozy finansowej, inicjatywa w zakresie sporządzenia projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej należy wyłącznie do zarządu JST.

⁶ Możliwość zawarcia w uchwale budżetowej JST upoważnień dla zarządu do zaciągania zobowiązań krótkoterminowych wynika z przepisów art. 212 ust.2 pkt.1 u.f.p. z 2009 r. (art. 184 ust.2 pkt 1 u.f.p. z 2005 r.).

⁷ W obecnym stanie prawnym (art. 212 ust. 2 pkt 1 u.f.p. z 2009 r.) organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może upoważnić zarząd jednostki w uchwale budżetowej do zaciągania kredytów i pożyczek, w tym długoterminowych oraz emitowania papierów wartościowych,

⁸ Ustawa z dnia 8.03.1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zmianami), ustawa z dnia 5.06.1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 ze zmianami), ustawa z dnia 5.06.1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity: Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590 ze zmianami)

Przykład

W Gminie D. Kierownik jednostki zaciągnął kredyt długoterminowy samodzielnie bez wymaganej decyzji Rady Gminy w tej sprawie.

W złożonym wyjaśnieniu Wójt tłumaczył swoje postępowanie w sposób następujący: cyt., „przedkładając w grudniu 2004 roku Radzie Gminy projekt budżetu Gminy na 2005 rok poinformowałem Radę o planowanym do zaciągnięcia kredycie na sfinansowanie wydatków nie znajdujących pokrycia w planowanych do zgromadzenia w 2005 roku dochodach. Bank udzielający kredytu nie wymagał odrębnej uchwały Rady Gminy w sprawie zaciągnięcia kredytu. Przy podpisywaniu umowy w miesiącu wrześniu 2006 r. byłem pewien, że wszelkie wymagane przepisami prawa formalności i wymagania zostały zachowane. Do dnia dzisiejszego byłem w przekonaniu, że wszelkie uchwały wymagane w danym zakresie były podejmowane – pracownicy merytoryczni przygotowują projekty uchwał. Tym bardziej, że zarówno przy udzielaniu kredytu jak i w całym okresie spłaty kredytu (...) nie pojawił się problem braku podjętej uchwały w sprawie zaciągnięcia kredytu”.

Należy podkreślić, że zaciągnięcie zobowiązania długoterminowego, w opisywanym okresie, wymagało bezwzględnej zgody wyrażonej przez organ stanowiący jst. Konieczność podjęcia uchwały w sprawie zaciągnięcia zobowiązania długoterminowego wynikała z ustaw ustrojowych, które w swoich unormowaniach zastrzegają do wyłącznej kompetencji organu stanowiącego podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych gminy, przekraczających zakres zwykłego zarządu, dotyczących m.in. zaciągnięcia długoterminowych pożyczek i kredytów.

W przypadku ubiegania się przez jst o udzielenie kredytu lub pożyczki, zamiaru emisji przez jst papierów wartościowych organ wykonawczy tej jednostki jest zobowiązany uzyskać opinię regionalnej izby obrachunkowej o możliwości spłaty kredytu lub pożyczki lub wykupu papierów wartościowych⁹. Opinia wydawana w sprawie możliwości spłaty zobowiązania finansowego nie jest wiążąca i nie zamyka możliwości podejmowania działań celem zaciągnięcia kredytu, pożyczki lub wyemitowania papierów wartościowych.

Upoważnienie do zaciągania zobowiązań

Jak już wspomniano na wstępie jednostki sektora finansów publicznych mogą zaciągać zobowiązania angażujące środki publiczne tylko na zasadach określonych przepisami art. 46

⁹ Art. 83 ust. 2 u.f.p. z 2005 r. a w nowym stanie prawnym kwestie te regulowane są przepisami art. 91 ust. 2 u.f.p.z 2009 r.

u.f.p. z 2009 r. (art. 36 ust.1 u.f.p. z 2005 r.) oraz w ramach upoważnień rozumianych jako wynikające z przepisów prawa lub zdarzeń prawnych kompetencje do zaciągania zobowiązań angażujących środki publiczne.

Zakres upoważnienia do zaciągania zobowiązań należy tu rozpatrywać na dwa sposoby:

- przedmiotowy określony wysokością wydatków zaplanowanych w uchwale budżetowej jst,
- podmiotowy odnoszący się do osób zaciągających zobowiązanie w imieniu jst.

Z normy prawnej zawartej w art. 53 ust. 1 u.f.p. z 2009 r. (art. 44 ust.1 u.f.p. z 2005 r.) wynika odpowiedzialność kierownika jst za całość gospodarki finansowej w tym też za zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne. Kompetencje kierownika jst do wykonania tej czynności prawnej wyraźnie przewiduje art. 261 u.f.p. z 2009 r. (art.193 u.f.p. z 2005 r.) zgodnie, z którym może on, w celu realizacji zadań zaciągać zobowiązania pieniężne do wysokości kwot wydatków określonych w planie finansowym jednostki. Pamiętać należy, że kierownik jst może na podstawie przepisów określonych w ustawie o finansach publicznych¹⁰ powierzyć określone obowiązki w zakresie zaciągania zobowiązań jst innym pracownikom tej jednostki.

Ustawodawca przewiduje szczególne regulacje w zakresie upoważnienia do zaciągania pożyczek, kredytów oraz udzielania pożyczek, poręczeń i gwarancji oraz emisji papierów wartościowych¹¹, zgodnie z którymi czynności te zawierane w imieniu jst muszą być dokonywane bezpośrednio przez wójta (burmistrza, prezydenta) gminy albo dwóch członków zarządu powiatu lub województwa wskazanych w uchwale przez zarząd do wykonania tej czynności.

Źródłem powstania zobowiązań będą w większości przypadków umowy zawierane w celu realizacji zadań jednostki. Zaciągnięcie zobowiązania winno być poprzedzone kontrasygnatą złożoną na dokumencie przez skarbnika (głównego księgowego budżetu) bądź osobę przez niego upoważnioną. Kontrasygnata nie jest oświadczeniem woli w rozumieniu prawa cywilnego a jedynie potwierdzeniem, że zobowiązania wynikające z operacji mieszczą się w planie finansowym jednostki, nie zgłasza się zastrzeżeń do przedstawionej przez właściwych rzeczowo pracowników oceny prawidłowości samej umowy i jej zgodności z prawem, nie zgłasza się zastrzeżeń do kompletności oraz formalno – rachunkowej rzetelności i

¹⁰ Art. 53 ust. 2 u.f.p. z 2009 r. (44 ust. 2 u.f.p. z 2005 r.)

¹¹ Art. 262 ust 1 i 2 u.f.p. z 2009 (art. 194 ust. 1 i 2 u.f.p. z 2005 r.)

prawidłowości dokumentu umowy¹². Oświadczenie woli bez złożonej kontrasygnaty jest ważne ale jednak wadliwe i może być wzruszane¹³.

Zupełnie inaczej przedstawia się sytuacja w przypadku zaciągania zobowiązań finansowych kiedy to udzielenie kontrasygnaty jest warunkiem ważności czynności prawnej¹⁴. Ważnym jest, że w przy zaciąganiu zobowiązań polegających na zaciąganiu kredytów i pożyczek oraz udzielaniu pożyczek, poręczeń i gwarancji oraz emisji papierów wartościowych przepisy ustawy o finansach publicznych nie przewidują możliwości udzielenia kontrasygnaty przez inną osobę niż skarbnik jst.

Naruszenie dyscyplina finansów publicznych

Prawidłowość zaciągania zobowiązań angażujących środki publiczne, w imieniu jst objęta jest reżimem odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (dalej: d.f.p.) w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17.12.2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych¹⁵. Zaciągnięcie zobowiązania bez upoważnienia albo z przekroczeniem jego zakresu stanowi delikt dyscypliny finansów publicznych określony w art. 15 u.n.d.f.p.

Przykład

Kontrola przeprowadzona w Gminie K. ujawniła w 2008 r. zaciąganie zobowiązań przekraczające kwoty określone w planie finansowym jednostki w ramach działu 700, rozdział 70005, § 4270 oraz § 4300 klasyfikacji budżetowej wg poniższego wyszczególnienia:

- na dzień 4.11.2008 r. dla § 4270 wysokość zaciągniętych zobowiązań pieniężnych wynosiła 24.971,70 zł, co przekraczało ustalony w wysokości 20.000 zł plan finansowy o kwotę 4.971,70 zł,
- na dzień 1.12.2008 r. dla § 4270 wysokość zaciągniętych zobowiązań pieniężnych wynosiła 39.951,70 zł, co przekraczało ustalony w wysokości 20.000 zł plan finansowy o kwotę 19.951,70 zł,
- na dzień 17.11.2008 r. dla § 4300 wysokość zaciągniętych zobowiązań pieniężnych wynosiła 51.531,08 zł, co przekraczało ustalony w wysokości 38.500 zł plan finansowy o kwotę 13.031,08 zł,

¹² Art. 45 ust.3 u.f.p. z 2005 r.

¹³ Art. 46 ust.3 ustawy z dnia 8.03.1990 r. o samorządzie gminnym, art. 48 ust. 3 ustawy z dnia 5.06.1998 r. o samorządzie powiatowym, art. 57 ust. 2 ustawy z dnia 5.06.1998 r. o samorządzie województwa.

¹⁴ Art. 262 ust 1 u.f.p. z 2009 (art. 194 ust. 1 u.f.p. z 2005 r.).

¹⁵ Ustawa z dnia 17.12.2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114 ze zmianami), dalej: u.n.d.f.p.

W złożonym wyjaśnieniu Wójt Gminy stwierdził, że środki finansowe na realizację powyższych zadań ujęte zostały w planie finansowym w dziale 700 rozdziale 70005 przed zawarciem umów jednak w innych paragrafach wydatków. W wyniku przeoczenia zmiana planu finansowego wprowadzona została w dniu 04.12.2008 r. zarządzeniem Wójta Gminy Nr 49/08.

Na podstawie art. 93 ust. 1 u.n.d.f.p Regionalna Izba Obrachunkowa w Opolu złożyła zawiadomienie o ujawnionych okolicznościach, wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych.

Regionalna Komisja Orzekająca w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Opolu na posiedzeniu w dniu 23.07.2010 r. wydała w sprawie orzeczenie, w którym uznała Wójta Gminy odpowiedzialnym za nieumyślne naruszenie dyscypliny finansów publicznych i wymierzyła łączną karę upomnienia.

Należy podkreślić, że to właśnie kierownik jednostki jako osoba odpowiedzialna za całość gospodarki finansowej winien był przed podpisaniem umów skutkujących zaciągnięciem zobowiązań podjąć działania mające na celu zabezpieczenie w budżecie właściwej wysokości środków finansowych na realizację zobowiązań. Dopiero po odpowiedniej zmianie planu na dany rok budżetowy mógł zaciągnąć zobowiązania do wysokości planu wydatków.

Przy omawianiu sankcji prawnych z tytułu naruszenia d.f.p. nie można pominąć kwestii wyłączenia i niedochodzenia odpowiedzialności za jej złamanie.

Zasada wyłączenia odpowiedzialności za naruszenie d.f.p. została sformułowana w dyspozycji art. 23 u.n.d.f.p., zgodnie z którą odpowiedzialność uchyla jedynie nieświadomość usprawiedliwiona, że podjęte przez sprawcę działanie lub zaniechanie stanowi naruszenie d.f.p.

Ustawodawca uzależnia możliwość przypisania winy, a w konsekwencji odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych od możliwości uświadomienia sobie przez sprawcę bezprawności jego czynu.

Normy prawne zawarte w ustawie z dnia 17.12.2004 r. u.n.d.f.p. wskazują sytuacje, w których pomimo zaistnienia czynu stanowiącego naruszenie dyscypliny finansów publicznych nie dochodzi się odpowiedzialności lub odpowiedzialność jest wyłączona. I tak, w myśl art. 27 ust.1 u.n.d.f.p nie dochodzi się odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych w przypadku działania lub zaniechania podjętego wyłącznie w celu ograniczenia skutków zdarzenia losowego. Zdarzeniem losowym w rozumieniu przepisów u.n.d.f.p¹⁶ jest

¹⁶ Art. 27 ust.2 u.n.d.f.p

zdarzenie wywołane przez czynniki zewnętrzne, którego nie można przewidzieć z pewnością, w szczególności zagrażające bezpośrednio życiu lub zdrowiu ludzi lub grożące powstaniem szkody niewspółmiernie większej niż spowodowana działaniem lub zaniechaniem naruszającym dyscyplinę finansów publicznych. Na szczególną uwagę zasługuje kwestia proporcjonalności dóbr, gdyż w sytuacji kiedy dobro ratowane ma mniejszą wartość niż szkoda wyrządzona przez naruszenie d.f.p. dochodzi się odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny. Przy naruszeniu proporcjonalności dóbr pobudki działania sprawcy lub szczególne warunki, w jakich działał, mogą stanowić jedynie okoliczność łagodzącą, przemawiającą za skorzystaniem z delegacji jaką daje art. 36 ust.2 pkt 1 u.n.d.f.p., tj. wymierzeniem kary łagodniejszego rodzaju albo odstąpieniem od jej wymierzania.

Przykład

Powiat S. w dniu 19.12.2008 r. zawarł umowę nr 446/2008 na kwotę 48.736,92 zł. Na dzień zaciągnięcia zobowiązania plan wydatków w dziale 852 rozdział 85202 §6050 wynosił 540.419,00 zł natomiast łączna wartość zaciągniętych zobowiązań pieniężnych wynosiła 550.340,13 zł, co spowodowało przekroczenie ustalonego planu finansowego o kwotę 9.921,13 zł.

W złożonych wyjaśnieniach Starosta i Wicestarosta argumentował swoje postępowanie w sposób następujący: umowa dotyczyła w zakresie rzeczowym wykonania robót dodatkowych, koniecznych do realizacji z uwagi na bezpieczeństwo ludzi i mienia, których wykonanie było też niezbędne (a których nie można było przewidzieć przed rozpoczęciem prac) do możliwości dalszej prawidłowej realizacji zamówienia głównego.

Decyzje o zleceniu wykonania robót dodatkowych Zarząd podjął praktycznie bezpośrednio po powzięciu informacji od inspektora nadzorującego wykonawstwo robót, iż ich zaniechanie zagraża bezpośrednio bezpieczeństwu mieszkańców oraz grozi powstaniem w przyszłości szkody w mieniu zdecydowanie przewyższającej wartość robót niezbędnych do realizacji.

Zaciągnięcia zobowiązania wynikającego z umowy Nr 446/2008 z dnia 19.12.2008 r. dokonano z przekonaniem, iż zaniechanie realizacji robót dodatkowych zagraża bezpośrednio życiu lub zdrowiu mieszkańców domu, w przypadku wystąpienia wichury (w coraz większym stopniu dotykają nas anomalie pogodowe) może dojść do tragedii.

Wniosek końcowy

W wyniku kontroli kompleksowych przeprowadzonych w 2009 r. stwierdzano nieprawidłowości w zakresie procedur związanych z zaciąganiem zobowiązań, co świadczy o braku zachowania należytej staranności przy wykonywaniu budżetów jst.

Podkreślenia wymaga fakt, że normy zawarte w u.f.p. mają na celu zapobieżenie obciążenia budżetu roku następnego zobowiązaniami, na sfinansowanie których brak jest środków w planie finansowym. Ponadto przepisy te obligują jst do zachowania limitów przy zaciąganiu zobowiązań finansowych, dotyczących stosunku sumy przypadających na dany rok budżetowy rozchodów z tytułu spłaty zadłużenia oraz wydatków na obsługę długu do planowanych dochodów budżetu na ten rok.

Nieprzestrzeganie uregulowań prawnych w zakresie zaciągania zobowiązań może spowodować nadmierne angażowanie środków publicznych w operacje związane ze spłatą zaciągniętych zobowiązań a także ich obsługą, co w konsekwencji może prowadzić m.in. do niewypłacalności tych jednostek a tym samym stanowić zagrożenie dla realizacji zadań własnych jst.

Sporządziła Joanna Perucka